

Biserica și Școala

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr. : pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOALA“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA în ARAD.

Nr. 2787/1966.

Candidații de învățători, cari vor să se supună examenului de cvalificațiune cu finea anului școlar curent, se avizează a-și trimite **de-a dreptul Direcțiunii seminariale**, până la termenul de **25 Mai (5 Iunie) a. c.** petițiunile ajustate cu următoarele documente:

- Estras de botez,
- Testimoniu despre studiile anterioare și absolutul pedagogic,
- Taxa examenului, provăzută în § 125 din Statutul Organic.

Candidații, cari deja funcționează ca învățători, vor avea să prezinte și atestat de serviciu estradat de inspectorul școlar confesional. Iar dacă n'au fost în funcțiunea ca învățători, atestat despre ocupațiune ce a avut-o și despre condiția.

Cererile întrate peste termenul indicat mai sus, precum și cele neadjustate conform prescrișelor, nu se vor lua în socotință.

Termenul examenului se publică mai jos tot în organul oficios al diecezei, obligator pentru toți.
Arad, 8/21 Mai 1906.

Ioan J. Papp
Episcopul Aradului.

Programa examenelor

dela institutul pedagogic-teologic g.-or. român din Arad la finea anului școlar 1905-6

- I. Examenele din despărțământul pedagogic**
Marți 16/29 Mai c. IV, ped. cant și tipic.
Mercuri 17/30 — 18/31 Mai c. IV. ped. examen din toate studiile.
Vineri 19 Mai (1 Iunie) c. I-IV. privatisti.
Mercuri 24 Mai (6 Iunie) și Joi 25 Mai (7 Iunie) c. I-III. ped. cant și tipic.
25, 26, 27 Mai v. (7,8, 9 Iunie n.) examene scripturistice de cvalificațiune.
Sâmbătă 27 Mai (9 Iunie) d. a. c. I-III. ped. gimnastică.

Luni 29 Mai (11 Iunie) c. I. ped. examen din toate studiile.

Marți 30 Mai (12 Iunie) c. II. ped. examen din toate studiile.

Mercuri 31 Mai (13 Iunie) c. III. ped. examen din toate studiile.

1/14, 2/15 și 3/16 Iunie examene verbale de cvalificațiune învățătorească.

Luni 5/18 Iunie conferință de clasificare.

Mercuri 7/20 Iunie distribuire diplomelor.

II. Examenele dela despărțământul teologic.

Luni 19 Iunie (2 Iulie) c. I-II. teol. examen din cant și tipic

Marți 20 Iunie (3 Iulie) c. III. teol. examen din cant și tipic.

Mercuri 21 Iunie (4 Iulie) c. III. teol. examen din toate studiile.

Joi 22 Iunie (5 Iulie) c. II. teol., examen din toate studiile.

Vineri 23 Iunie (6 Iulie) c. I. teol., examen din toate studiile.

26 și 27 Iunie v. (9, 10 Iulie n.) Examene private teologice.

Joi 29 Iunie (12 Iulie) Te Deum.

Cursul de vară ce se va ținea la seminarul diecezan cu învățătorii aplicați până acum fără cvalificațiune, se va începe în 8/21 Iunie și va dura până în 18/31 Iulie. Incă odată atragem atențiunea învățătorilor fără cvalificațiune să se folosească de ocaziunea pe care nu o vor mai avea de a se cvalifica. Și să nu uite, că fără cvalificațiune nu vor mai fi tolerați în stațiuni învățătorești.

Vorbirea

Excelenței Sale I. P. S. Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, rostită cu ocaziunea sfintirii catedralei din Sibiu, Duminecă în 30 Aprilie v. (12 Mai n.)

«Aceasta este ziua, pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'nsa». Psalm 118. 24.

După un lung și greu timp de restricte și durere, în care am deplâns pierderea maicei noastre mitropolii, dimpreună cu biserica ei; după lungi și grele

suferințe în timp de peste un secol, și jumătate, în care am fost lipsiți de acea bună maică, ajungând a vedea împlinită o mare și grea, simțită cerință, precum și o mare și fierbinte dorință a sufletului nostru, dorință, cu care s'au dus în mormânt și fericiții noștri părinți; ajungând a vedea mai întâi reînvierea pierdutei noastre mitropolii, și prin aceea emanciparea noastră de sub acea ierarhie străină, care timp de peste 60 de ani, văzându-ne fără arhieriei și în mare parte și fără de preoți, ne luase sub scutul ei; iar acum mai văzând și această biserică catedrală maica tuturor bisericilor din mitropolie, zidită în onoarea și mărirea lui Dumnezeu și spre folosul nostru sufletească și trupesc; văzând acest Sion etern simbol al reînvierei noastre mitropolii și al unității credinței și limbei strămoșești, astrăzi sfințit și închinat sublimei lui destinațiuni, cu drept cuvânt putem esclama și noi cu psalmistul: *„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și ne veselim într'însa“*.

Deși ne-am îndatnat a glăsuși aceste cuvinte sfinte de bucurie mai ales la praznicul cel al învierii Domnului nostru Iisus Hristos din morți, prin care ni-s'a garantat și învierea noastră după moarte, dar după ce de sfințirea acestei biserici catedrale este strâns legată și amintirea reînvierii maicei noastre mitropolii, și prin aceasta și a reînvierii noastre din un trecut jalnic și dureros la un viitor mai bun și mai ferice: cred, că și la aceasta îndoită sărbătoare putem aplica cuvintele știute ale psaltismului: *„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'însa“*.

În această mare bucurie a noastră, să nu uităm însă iubitorilor mei fii și frați în Domnul, ceea ce ne spune tot același psalmist: *„ca de n'ar zidi Domnul casa înzădar s'ar osteni cei ce o zidesc“* 127 v.; să nu uităm, că precum învierea Domnului a fost o nespusă îndurare a providenței divine spre neamul omenesc, tot asemenea și reînvierea maicei noastre mitropolii a fost o nespusă îndurare a aceleiași providențe divine spre noi fii acelei maice mitropolii.

De aceea și eu mai înainte de toate cătră tine mă întorc providență divină și prosternându-mă și închinându-mă, îți mulțumesc din adâncul sufletului dimpreună cu clerul și poporul meu, cu tinerii și bătrânii noștri, pentru toate binefacerile Tale spre noi. Îți mulțumesc providență divină, că atunci, când peste un secol și jumătate am rămas orfani de maica noastră mitropolie, când peste 60 pe ani am rămas fără arhieriei și în cea mai mare parte și fără păstor, numai Tu ca prin minune ne-ai ocrotit de perire totală. Îți mulțumim providență divină, că după toate acestea *„când a sosit plinirea vremii“*, Tu ne-ai trimis, ai inspirat și ai ajutat pe nemuritorul mare arhieriu Andreiu, dimpreună cu vrednicii noștri fruntași contemporani ai lui, la recăștigarea și la reînvierea pierdutei noastre mitropolii și la reîntrunirea noastră iarăși la sinul acelei bune maice. Tu ai mișcat părinteasca inimă a Maiestății Sale gloriosului nostru Împărat și Rege apostolic Francisc Iosif I. la împlinirea justei ferbinte noastre dorințe și pe înaltele corpuri legislative la eternizarea, dreptului reînvierei noastre mitropolii în legile iubitei noastre patrii. Îți mulțumim providență divină, că tot Tu ai inspirat și pe venerabilii membri ai sinodului și ai consistorului nostru arhidiecezanal, ca într'un gând și o simțire, în dragoste și bună înțelegere cu mine să eternizăm reînvierea maicei noastre mitropolii și prin ridicarea acestui Sion, în onoarea și mărirea Ta. Tu ai inspirat și iubitorii noștri fii și frați în Domnul, preoți

și mireni, din apropiere și din depărtare, la atâtea ajutoare și jertfe frumoase, câte ne mai lipseau până să ne putem împlini această fierbinte dorință. Dar și mai mult vin eu a-ți mulțumi providență divină, pentru că deși mă aflui la apusul zilelor vieții mele, Te-ai îndurat totuși a-mi rezervă mie, atât punerea pietrei din capul unghiului, cât și sfințirea acestui Sion. Te-ai îndurat a-mi rezervă împlinirea acelei mai mare datorințe a sufletului meu, în cât acum pot cere, că și oarecând bătrânul Simeon, eliberarea mea, că să văzură ochii mei Sionul mântuirii poporului meu. Deși Te rog fierbinte, primește dela mine zmeritul tău spre viitor aceste adânci mulțumite, iar dela clerul și poporul meu, acest modest prinos, precum ai primit de la rurile lui Avel și jertfele lui Noe și ale lui Avraam. Dar și mai fierbinte Te rog providență divină, să asculte rugăciunile ce ți-se zor adresa din acest sfânt Sion pentru popor, patrie și Domnitor, precum ai auzit și rugăciunile părinților noștri, dealungul secolilor furtunoși, ocrotindu-i contra tuturor cercărilor grele, că au trecut peste ei. Fie ochii tăi deschiși ziua și noaptea spre acest Sion și urechile tale ascultând și împlinind cererile ce se vor face într'însul, ajutându-ne să ne apropiem tot mai mult de misiunea, ce ne-ai destinată și nouă pe acest pământ.

După providență cătră voimă adresez umbre mărețelor spirite mari și ferice din cer, predecesori ai mei, de memorie etern binecuzântată. Și anume cătră tine mare arhierieule Andreiu, care însuflețit de iubirea de Dumnezeu și de popor, pe lângă multe tale lucrări pentru regenerarea noastră, ani de-a rândul ai stăruit cu *„mână tare și braț înalt“* și la reînvierea pierdutei noastre mitropolii și la readucerea noastră într'o turmă și un păstor, mai inițiând și un fond modest pentru zidirea acestei biserici catedrale. Și cătră tine mă întorc vrednicule arhieriu Miron, care în tot timpul arhieriei tale continuând opul predecesorului tău, între altele multe lucrări ai avut în deosebită îngrijire și sporirea fondului, înlesnindu-ne începerea zidirii acestei biserici catedrale. Chemu-Vă pe voi umbre mărețe și împreună cu voi pe toți fericii părinți și frați, cari timp de peste 150 de ani au deplâns pierderea sfintei noastre mitropolii, însetați după redobândirea ei. Chemu-Vă pe toți măcar și numai pe un moment, cu spiritul vostru între noi, să participați și voi la această mare bucurie a noastră și să vedeți cum am îngrijit sadurile voastre, cum am realizat dorințele voastre, și să vă convingeți, că deși voi ați trecut dintre noi, dar spiritul vostru tot între noi a rămas, și apoi rogu-Vă fierbinte să soliți din locurile unde vă aflați, binecuzântarea părintelului asupra noastră pentru un viitor tot mai bun și mai ferice.

După acestea întorcându-mă cătră voi iubitorii mei fii și frați în Domnul, veniți aici din apropiere și din depărtare, să participați la bucuria acestor sărbători, dimpreună cu spiritele fericiților părinți și frați trecuți la cele eterne: presimt, că veți aștepta să vă arăt mai deaproape însemnătatea acestei sărbători. Dar cum aș putea face acestea mai cu folos, de că spunându-vă ceea ce-mi inspiră și mie aceste ziduri mute, că noi prin sărbătura acestei biserici, sărbătura reînnoirea și întărirea acelui *„sacru sfânt“*, care ne-adăpostit și ne conservă cu mare pietate cele mai prețioase tezaure părintești, *limba și legea*, sau credința strămoșească, că limba este și pentru noi credința dulce și duos supt dela sinul maicelor noastre prin care ne dezvoltăm și ne cultivăm, prin care exprimăm și afirmăm ființa și legătura cu conaștrii noștri din toate părțile; iar legea și credința

străbună este acea mare putere divină sădită de însuși Dumnezeu în sufletul nostru, prin care stăm în legătură cu Dumnezeu și ne avântăm în a înțelege taina cea mare și necuprinsă de mintea noastră, taina ființei noastre; ne avântăm a înțelege cine suntem, cine este creatorul nostru, și spre care scop ne-a creat?

Căci numai prin acea sfântă credință putem înțelege, cine este creatorul nostru și al tuturor văzutelor și nevăzutelor, și care e scopul, pentru care s'au creat toate. Numai ea ne spune, că Dumnezeu este acea ființă supremă atotpurerică și atotînțeleaptă „care a creat lumea cea văzută din cea nevăzută” (Evrei 11, 1. 20), ea ne spune, că Dumnezeu intru adanca sa înțelepciune a creat și conduce toate, începând dela nemărginitul univers, cu cerul, soarele, luna și miliardele de stele, și dela pământ cu șesurile cele mănoase, cu văile cele încântătoare, cu munții cei înalți, cu izvoarele și adâncurile, apoi dela cel mai neînsemnat verme până la ființa cea mai însemnală a omului.

Acea sfântă credință ne spune, că Dumnezeu n-a creat nimica fără de scop și că intru adanca sa înțelepciune, încă la creațiune, a destinat fiecărei creațiuni și un anumit scop. Ceea ce ne spune și filosofia, susținând, că în natură nu este nimica de prisos, că prin urmare toate lucrurile și ființele își au scopul lor, și cu cât un lucru sau o ființă este mai aleasă, cu atât mai mareș trebuie să fie și scopul, pentru care s'a creat.

Acea sfântă credință ne spune, că nemărginitul univers este creat, — între altele — și să arate adanca înțelepciune și atotputernicia creatorului, care nu se poate exprima, decât prin sfintele cuvinte: „mare ești Doamne și minunate sunt lucrurile tale și nici un cuvânt nu e de ajuns spre lauda minunilor tale”; și că pământul cu toate lucrurile lui este creat pentru a adăposti și a susține toate cele create din el, până când se vor întoarce iarăși în el, de unde s'au creat; și că cerul cu toată strălucirea lui este creat pentru aceea parte a ființei omului, ce o numim suflet nemuritor, din suflarea dumnezeiască, ca să dea viață corpului omenesc, și să-l conducă în cărările cele înluminate ale vieții, iar la despărțirea de trup, să se întoarcă iarăși în cer la Dumnezeu, de unde s'a luat pentru viața eternă.

Acea sfântă credință ne spune, că omul, cea mai aleasă ființă, făcută după chipul și asemănarea lui Dumnezeu și inzestrat cu cele mai sublimе facultăți, este creat, ca să cunoască și să preamărească pe Dumnezeu și prin dezvoltarea facultăților cu cari l'a binecuvântat Dumnezeu, să tindă tot la mai multa sa desăvârșire, după zisa sfintei evanghelii: „fiți desăvârșiți, precum este și tatăl vostru din cer”; și prin aceasta să se apropie tot mai mult de Dumnezeu, creatorul său și prin el de eterna fericire, scopul suprem al omului.

Acea sfântă credință ne spune, că oamenii își vor putea ajunge acel scop mareș numai cultivând simțul religios, sfânta legătură cu Dumnezeu, precum trebuie să cultive toți fiii cei buni legătura fiască cu părinții lor, și că acea sfântă legătură cu Dumnezeu, se poate susține și întări numai prin biserica întemeiată de Domnul nostru Iisus Hristos pe piatra cea tare a credinței religioase.

De aceea s'au și intrunit oamenii și așa și fericirii noștri părinți în societăți religioase după limbă și credință; de aceea s'au constituit în comunități bisericesti, zidind biserici, în parohii, în eparhii și mitropolii, ca tot atâtea centre de legătură cu Dumnezeu, de cultivare a credinței religioase și de desolare va-

puterilor sufletești, cu ajutorul centrului celui mare al mitropoliei, dela care se inspiră, se alimentează toate centrele mai mici, toate celelalte biserici, precum se alimentează prin inimă toate organele corpului omenesc.

Precum vedeți iubitorilor mei fii și frați în Domnul, bisericile sunt tot atâtea centre de legătură cu Dumnezeu și dezvoltare facultăților sufletești, de aceea la anumite ocazii, în Dumineci și săbători, ne intrunesc la sinul lor, ca să întărească legătura între noi și Dumnezeu, apoi să ne lumineze și să ne învețe cele bune și folositoare, să ne învețe a iubi pe Dumnezeu, ca să ne iubească și El, a face voia Lui, ca să implinească și El cererile noastre, să ne învețe a iubi pe deaproapele nostru, ca să ne iubească și El pe noi. Să ne învețe a ne feri de cele rele și a face cele bune, după zisa sfintei evanghelii: „precum voți să vă faceți vouă oamenii, faceți și voi lor așașderea”. Ele sunt, cari în viață, prin servitoriile lor, în toate zilele împloara darul lui Dumnezeu asupra noastră, prin rugăciuni către Dumnezeu și prin pomeni, cari ne mai țin și în plăcută amintire și posteritate, până în cele mai departate timpuri.

Din acestea vom înțelege iubitorilor, că biserica nu este însuși scopul ce-l urmărim, ci numai mijlocul, unicul mijloc puternic la ajungerea scopului ce ni-l-a destinat preabunul Dumnezeu.

Precum că biserica este unicul și cel mai puternic mijloc la ajungerea scopului ce urmărim, destulă dovadă, că e izvorul și cultivătoarea sfintei credințe religioase, că dela ea au emanat și emanează ideile mari și salutare, dela ea comunitatea de interese și de sentimente, cari produc nizuințele culturale; ea ne-a produs și ne-a inspirat pe acei bărbați mari ai neamului nostru, cari în toată viața lor au lucrat la cultivarea limbei și a credinței străbune și prin aceasta la înaintarea noastră spre scopul destinat de Dumnezeu.

De aproape 2000 de ani a continuat biserica — chiar și când era umilită și aservită, precum continuă și acum cu toată stăruința a-și implini acea sublimă misiune, înființând și susținând cu mari jertfe felurite institute culturale, și totuși, durere în timpul de acum se află și oameni cu învățătură înaltă, cari în iscusința lor presupunând a fi ajuns la cunoștința tuturor lucrurilor din lume, lasă a se înțelege, că știința în dezvoltarea ei actuală și ulterioară ar putea suplini credința, că prin urmare biserica, simbolul credinței, și-ar fi implinit deja misiunea și așa ulterioara ei conlucrare la binele și fericirea oamenilor ar fi superfluă.

O mare și prea dăunoasă amăgire aceasta, căci precum spune și renumitul filozof Kant, una e știința și alta e credința, una e chemarea științei și alta este chemarea credinței. Știința ca product al minții are chemarea a cercetă și a cunoaște lucrurile ce se pot cuprinde cu mintea; credința însă ca însușire a sufletului tinde a cunoaște și a pătrunde și lucrurile ce nu se pot cuprinde cu mintea omenească. Și așa credința tinde a întregi și a suplini neajunsele științei.

Desconziderarea credinței ar fi o mare și prea dăunoasă amăgire și din privința, că ar mai lipsi pe oameni și de tot ce au mai scump, de mângăerea și întărirea neapărat de lipsă în grelele împrejurări ale vieții, ar lipsi pe oameni de aceea mângăere, ce nu le-o poate da nici o putere lumească, nici știința ori cât de înaltă, nici bogăția oricât de mare, nici dregătoriile oricât de frumoase, ci numai biserica cu sfânta credință, pe care nu o poate suplini nici un fel de știință lumească.

Voind a ne convinge despre aceasta, n'avem decât să privim numai în jurul nostru iubitorilor, ca să aflăm mulți oameni cu știință înaltă cu averi și dregătorii mari și totuși atât de nemulțumiți și de nefericiți în sufletul lor, încât le este grea chiar și viața, iar aceasta numai pentru că n'au credință religioasă pe când altă mulțime de oameni săraci, fără de știință înaltă, sunt mai veseli și cu mai multă plăcere de viață decât mulți bogați și cu știință înaltă, numai pentru că au credință religioasă în sufletul lor.

De aceea repet, că lipsa, ori măcar și numai slăbirea credinței ar fi o mare rătăcire, ar fi cea mai mare nefericire pentru oameni, căci unde și-ar mai afla mângăere omul, care are de toate, dar n'are liniștea sufletului, ce-l torturează ziua noaptea. Unde și-ar mai afla mângăere bolnavul, care și-a cheltuit averea cu doftoriile fără să fie aliat vindecarea? Unde și-ar mai afla mângăere văduva care deplânge moartea soțului și a fiilor ei? Unde și-ar mai afla mângăere soțul, care deplânge moartea soției sale? Unde și-ar mai afla mângăere orfanii rămași, așa zicând, între cer și pământ, cari deplâng moartea părinților lor? Unde și-ar mai afla mângăere părinții, cari deplâng moartea fiilor lor? Unde și-ar mai afla mângăere doșadiții și săracii, când văd pe cei bogați întru toate prea îndestulați? Toți aceștia și alții asemenea ar fi cei mai nefericiți, dacă s'ar mai lipsi și de sfânta credință, care le șoptește tainic, că fiind Dumnezeu deopotrivă părinte al tuturor, dacă n'ar răsplăti încă în viață suferințele lor, atunci cu atât mai mult le va răsplăti în viața cea viitoare.

Afară de acestea este o mare întrebare, mai află s'ar bărbați virtuoși, cari să trăească și să se jertfească pentru omenime, dacă ar înceta credința religioasă, care inspiră pe oamenii asemenea fapte nobile și mărețe? Tot asemenea mare întrebare este, dacă ar mai putea susține și societatea omenească, după-ce chiar și revoluționarii au convins pe oameni, că fără religie nu poate exista ordine socială.

Precumcă numai cu știința fără de credință religioasă nu se poate consolida o societate trainică, nici religioasă, nici națională, mai bine vom înțelege, dacă ne vom întreba pe noi înșine: ce s'ar alege de noi când o parte din noi ar avea știință înaltă, dar n'ar avea credință, iar altă parte, mulțimea poporului, temelia existenței noastre, care nu-și poate însuși o știință înaltă, ar rămâne și fără asemenea știință și fără credință religioasă? Ce s'ar alege de noi, când cei cu știință înaltă s'ar izola de cei fără asemenea știință, iar cei cu credință s'ar izola și înstrăina de cei fără de credință religioasă? Ce ar mai putea paraliza prăpastia dintre unii și alții și cum am mai putea conlucra întruniți împreună la opul cel mare al viitorului, al binelui și fericirii noastre, dacă ar lipsi dintre noi sfânta legătură a credinței, nouă tuturor comună, care de când există neamul nostru, ne-a încheșat într'o asemenea societate ca într'o familie? Răspunsul la acestea și-l poate cugeta fiecare dintre noi.

Se va zice poate din partea celor cu știință, că acea legătură dintre noi s'ar putea susține și numai prin limba maternă. Oricât de puternică este și legătura limbei maternă, să nu se uite însă, că limba este expusă mai multor influențe stricacioase, decât credința, ca însușire a sufletului, și să nu se uite, că în caz, când din nefericire s'ar periclita limba maternă și numai singură credința ar putea susține legătura dintre noi. Dovadă despre aceasta sunt chiar unii conaționali ai noștri aruncați de soarte în locuri, unde nu se vorbește și limba noastră, pe care mulți din

aceia au pierdut-o. N'au pierdut însă și credința străbună, care îi ține în strânsă legătură cu noi, pe când alți conaționali ai noștri cu știință înaltă, desconsiderând credința străbună și așa rupându-se de noi, s'au pierdut cu totul.

Dar și mai mare dovadă despre aceasta sunt alte popoare, și mai împrăștiat în lumea, unde și-a pierdut cu desăvârșire limba maternă, și totuși prin credința comună, susțin între sine comunitatea de interese și de sentimente, ajungându-se și sprijinindu-se unii pe alții în neajunsurile lor, cei dela răsărit cu cei dela mieznoapte, ca și membrii unei familii.

Pentru a înțelege și mai bine superioritatea și puterea cea mare a credinței asupra științei, nu voi aminti numai ceea ce ne spune și sfânta scriptură, că sfinții și profetii numai prin credință „au biruit împărății, au astupat gurile leilor, au stăns puterea focului, s'au întărit în slăbiciune, s'au făcut tari în războaie și au întors taberile străinilor în fugă” Pavel Evrei 10 33; nu voi aminti, că și martirii tot numai prin credință au suportat cu nepusă rezignare grozavele chinuri, torturi și moarte înfricoșată, încât chiar și când se ardeau pe rug se simțeau fericiți, că pătimește pentru convingerile lor religioase: ei vă voi aminti numai, că și eroii cei mari, ca și ostașii cei viteji, nu cu știința, ci tot numai cu credință și-au câștigat eroismul și vitejia, precum a dovedit-o aceasta în timpul mai vechiu între alții și primul împărat creștin Constantin-cel-mare, care numai cu puterea sfintei cruci, simbol al credinței, a învins pe puternicul său contrar Maxentie, iar mai târziu între mulți alții și eroul Ștefan-cel-mare, care tot cu puterea credinței a eluat număratoarele învingeri enumerate de istorie, pe cari apoi le-a încununat tot cu atâtea monumente pioase, drept dovadă și recunoștință a sfintei sale credințe religioase.

Deși aș mai putea aduce încă multe asemenea dovezi mai proaspete, chiar și din zilele noastre despre puterea cea mare a credinței, mă mărginesc a vă aminti încă numai, că și fericirii noștri părinți, nu cu știință înaltă, ce nu o aveau, ci numai cu puterea sfintei credințe au înfruntat grelele cercări de tot felul, câte au trecut și peste ei dealungul secolilor furtunoși, conservându-și ființa și existența.

Din acestea și alte asemenea convingându-ne, iubitorilor fi și frați în Domnul, că numai prin știință și fără de credință nu ne-am putea consolida într'o societate trainică, nici religioasă, nici națională, fără de care n'am putea lucra cu succes la ajungerea mărețului scop, ce ni l'a destinat adânc înțelepciunea a creatorului, ci încă ne-am diviza, izola și înstrăina unii de alții, ba ne-am și perde, precum s'au pierdut toți câți au disconsiderat credința; și convingându-ne, că numai prin biserica străbună cu sfânta ei credință tuturor comună ne putem încheșă într'o asemenea societate lucrătoare, și că numai așa putem conlucra și noi la binele și fericirea noastră: avem cea mai sfântă datorință și cel mai mare interes, pe lângă cultivarea științei a ține cu tărie și la sfânta noastră credință străbună, de ale cărei binecuvântări ne-am bucurat de o potrivă în timpuri bune și rele, iar aceasta să o manifestăm și prin fapte, prin cercetarea bisericești și prin ținerea la sfintele așezăminte bisericești. Căci scris este că „credința fără de fapte moartă este”. Aceasta să o facem și pentru a strânge tot mai tare legătura cu poporul, care ușor se înstrăinează de cei ce desconsideră credința lui și frumoasele datini religioase.

Dorind eu foarte a convinge pe toți ai noștri despre neprețuitele foloase ale credinței, precum și

despre tristele urmări ale lipsei de credință, dar prăvăzând, că debilul meu glas nu va convinge și la cei din depărtare, nu-mi rămâne decât să apelez la toți binevoitorii poporului nostru aflați aici, și deosebi la voi fruntașilor încărunțiți în experiențe, rugându-vă să vă faceți apostoli binevoitori și luminători ai neamului, spunând și voi la toate ocaziunile, mai ales generațiilor mai tinere, pe lângă cele amintite de mine, încă și cele ce ați văzut și ați esperat și voi în viață, și anume: cum înaintau și se ridicau în vechime, precum înaintează și se ridică și acu, chiar și din familii mai de rând, toți aceia, cari pe lângă știință, țin cu tărie și la credința religioasă. Și iarăși cum se ruinau și decădeau și în vechime, precum se ruinează și decad și acuma, chiar și din familiile fruntașe, toți aceia, cari seduși de știința lor, desconsideră credința religioasă.

Spuneți, iubitorilor fruntași și bătrâni acestea părinților, și mai ales maicelor, că dacă își iubesc pe fiii lor, și dacă doresc, ca acei fii să conserve onoarea și moșia părintească, și dacă voesc să se ridice la bunăstare și pozițiune onorifică în societate, atunci să inspire în sufletul lor simțul religios încă din cea mai fragedă etate, precum fac această toate maicele cele vrednice, începând de jos, până la cea mai înaltă aristocrație.

Spuneți, iubitorilor fruntași, că e frumoasă și folositoare știința și pentrucă descopere multe din ascunsele de până acuma, și precum se prevede cu timpul va descoperi și mai multe. Nu va ajunge însă nicicând a descoperi altă putere sufletească mai mare, care ar ajuta pe oameni a cunoaște și lucrurile ce trec peste hotarele minții omenești, precum li poate ajuta numai *puterea cea mai magică a credinței religioase.*

Din asemenea convingeri au purces în trecut și purced și acum toate popoarele culte, din lumea mare, nu numai cele ce adoară pe unul adevăratul Dumnezeu, dar și cele ce adoară pe levoha ori pe Alah, când pe lângă toată cultura și știința lor, n'a încetat și nu încetează a zidi biserici, temple și moschee tot mai frumoase și mai pompoase și a înființa felurite institute și societăți religioase pentru tot mai multă dezvoltare și cultivare a simțului religios, de unde a provenit și înaintarea acelor popoare în toate privințele. De aici și fericirii nostri părinți, când au zidit număroase biserici și lăcașuri sfinte, tot atâtea simboale ale sfintei noastre credințe religioase; de aici am purces și noi iubitorilor, când am zidit această biserică, slănt simbol al sfintei noastre credințe, nu numai pentru Dumnezeu, carele tot atât de sfânt este și fără de biserică, ci mai mult pentru folosul nostru sufletesc și trupesc. Și tot aici au purces și acei binefăcători ai noștri, cari cunoscând însemnătatea și folosul cel mare al bisericii ni-au venit și nouă într'ajutor la zidirea acestei biserici catedrale.

Deși am firma convingere, că toți ceice ne-au ajutat la această zidire au îndeplinit aceasta, ca să-și satisfacă o dorință a sufletului lor; deși am firma convingere, că prea bunul Dumnezeu, care nu lasă nici o faptă bună nerăsplătită, le va răsplăti și aceea faptă bună cu darurile sale cele mari și bogate, iar posteritatea le va păstra amintirea cu pietate, până în cele mai depărtate timpuri: totuși mișcat de recunoștință vin și eu, și din acest sfânt loc a mulțămii tuturor, din inimă, pentru binevoitoarele oferte, cu cari ne-au ajutat la zidirea acestei biserici, între cari cu omagială supunere amintesc pe Maiestatea Sa glorioasă nostru împărat și rege Francisc Iosif I, carele încă la prima colectă din anul 1857, ne-a donat 1000 de

galbeni, pe înaltul guvern al patriei pentru donul de 15.000 coroane, pe lângă alte 800 florini anual pentru susținerea catedralei, pe ilustra-și de tot neamul nostru mult stimata nobilă familie de Mocsonyi pentru marimosul don de 60.000 coroane, pe ilustrul nostru fruntaș domnul Dr. Iosif Gal pentru 5000 coroane în eterna memorie a fericitei sale consoarte Ecaterina născută Agora; pe Vasile Cora Soliman pentru 5488 coroane, pe domnul Vasile Stoescu pentru 3000 de lei; pe domnia Dr. Ioan Mihu, avocat, Pantaleon Lucața, asesor cosistorial, dl Stroe Beloescu și fericita Doamnă Johanna Bădilă pentru donurile de câte 2000 coroane; pe Preasfințitul Domn episcop al Aradului Ioan I. Papp, apoi pe părintete arhimandrit vicar arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, pe părintele protosincol Dr. Eusebiu R. Roșca, pe părintele asesor cosistorial Dr. Miron Cristea, pe domnul Partenie Cosma, director de bancă pe dl Dr. Nicolae Vecerdea, avocat, de dl Ioan de Preda, avocat, pe dl Nicolae Garoiu, avocat, pe dl Mihail Cirlea notar public, pe dl Alexandru Lebu. proprietar, pe dl Dr. Iancu Mețianu, proprietar, pe dl Nicolae Jugănariu, comerciant, pe fericitul Domn Sava Popoviciu, protoprezviter, pe firma Steriu și compania și pe o Doamnă anonimă, fiecarele pentru donurile de câte 1000 coroane.

Dintre corporațiunile noastre bisericesti s'a distins onoratul comitet parohial din Cetatea-Sibiului cu 14 900 coroane, adunate prin stăruința vrednicului său prezident dl Partenie Cosma, biserica sfântului Nicolae din Brașov cu 5000 cor., biserica din suburaiul Iosefin de aici cu 5000 cor., sfânta noastră mănăstire Hodoș-Bodrog cu 2000 cor., și biserica din Zărnești cu 1500 cor.

Dintre institutele de bani s'a distins valorosul institut „Albina“ un don de 10.000 de coroane, cassa de păstrare din Săliște cu 1000 coroane și societatea „Trasilvania“ cu 1000 lei.

dupăce numărul celorce au contribuit cu oferte sub o mie de coroane este atât de mare, încât nici timpul, nici oboseala nu mă iartă să-i amintesc după nume, voiu spune numai în general, că și la acele colecte s'au mai distins unele institute de bani cu contribuiri frumoase, apoi asesorii cosistoriali și alți fruntași cu câte 500 până la 600 cor., protoprezviteri noștri dela 200 până la câte 600 coroane, preoții noștri dela câte 100, 200 până la câte 350 de coroane, profesorii, învățătorii și numeroși poporeni cu dururi ceva mai modeste, asigur însă pe toți, că numele tuturor sunt inserise în acest pomelnic*) pentru pomenire la sfântul jertfelnic și pentru istorie. Deci le implor tuturor dela cer celor aflați în viață, sănătate, pace, mulțămire și indestulare, întru mulți ani fericifi, iar celor trecuți din viață le implor mântuire și vecinică fericire.

Prin cele până aici arătate crezând, că după debilele mele puteri, voiu fi satisfăcut măcar în parte așteptării voastre, iubitorilor mei fii și frați în Domnul, mă întorc către acela, în al cărui sfânt nume ne-a întrunit aici și în a cărui onoare și mărire am întemeiat acest sfânt Sion, mă întorc către tine Dumnezeu părinților noștri, carele prin unul născut fiul tău Domnul nostru Iisus Hristos ne-ai încredințat: „că toți cei ce te caută, Te vor afla, că acelor ce bat le vei deschide și celor ce cer le vei da“, cerând și rugându-te ferbinte să primești dela noi fii tăi zmerifi, modestul prinos adus la zidirea acestei sfinte biserici

*) Înaltpreasfinția Sa arată publicului o carte mare, frumos legată.

menite a educa un popor tare în sfânta Ta credință, un popor iubitor de progres și de ordine, carele în dragoste și alături cu celelalte popoare din iubita noastră patrie să conlucre la opul cel mai mare al păcii. Tot așa de ferbinte Te rog să faci această sfântă biserică, pentru toți, începutul unei ere noue de bine și fericire; s'o faci izvor nesecat de credință, dându-i aceea putere neînvinsă, ce ai dat-o și modestelor bisericilor din trecut, să o faci adăpost puternic al scrierilor sfânt care ne conservă cele mai prețioase tezaure părintești: credința și limba strămoșească; să o faci făclie luminătoare în cărările cele întunecoase ale acestei vieți și să ascuți și să implinești rugăciunile ce ți-se vor aduce prin ea ziua și noaptea. Când se va închide cerul, să ne dai ploaie la bună vreme pentru rodirea pământului, când se vor ivi morburii și nepuțințe, Tu să le încetezi, când se vor întâmpla turburări și războaie Tu să le stângi, când se vor ivi împărecheri și neînțelegeri între noi, Tu să le delături și să ispiri în noi în măsură tot mai mare dragoste către Tine și către deaproapele nostru, iubirea de patrie mamă, și alipirea către părintele ei, gloriosul nostru Împărat și Rege Francisc Iosif I și întreaga sa casă domnitoare, și prin venirea prea sfântului Duh să reverse Darul și binecuvântarea Ta nu numai asupra noastră și alor noștri, dar și asupra tuturor celor ce adoră prea sfânt numele Tău, acum și în vecii nesfârșiți. Amin.

CRONICA.

Personal. «Telegraful Român» aduce știrea următoare: Preasfinția Sa dl episcop al Aradului *Ioan I. Papp*, care a cooperat cu multă bunăvoință și bucurie la actul sfințirii catedralei din Sibiu, a plecat Marți dimineața acasă, la reședința sa din Arad. Înainte de plecare, consistorul diecezan a ținut să-i aducă mulțămiri bine simțite, parte pentru ostenele avute cu participarea la toate serviciile divine săvârșite, parte pentru darul frumos de 1000 coroane făcut catedralei.

Știri dela Expoziție. Cetim în ziarul „Cronica” următoarele: Dl Dr. B. G. Chereubach a trimis spre a fi expusă o rochie de mireasă din veacul al XVIII-a — epoca lui Alexandu Ipsilante — care a aparținut d-nei Hagica. Rochia întregă nu are greutate, decât de vre-o câteva grame. Dl Ruseanu Nicolae, învățător dirigent din Bran (Brașov), a colecționat 700 de ouă încondeiate fiecare cu un desemn de o denumire diferită, de ex.: Năpârca, Floarea Paștilor, Măsarica, Calea rătăcită etc. Zilele acestea se va predă comisariatului general al expoziției naționale, de către ministerul cultelor și instrucțiunii publice, tot materialul strâns de acest departament spre a fi expus. Pavilionul industriei, agriculturii, minelor și carierelor și al industriei casnice fiind gata d-nii expozanți, sunt rugați a se prezenta spre a-și lua locurile în primire și a începe așezarea obiectelor ce au de expus. — Secțiunea internațională, înglobată toată într'un singur pavilion, ia formă acuma în ultimul moment. Pavilionul a început să fie construit și febrilitatea cu care se lucrează la aceasta, este uimitoare.

Poșta Administrației.

I. Bodea Buteni. Taxa publicării e 7 coroane. Suma indicată o așteptăm cu reîntoarcerea poștei.

Cronică bibliografică.

Junimea Literară, III. 5. (Suceava, Str. Sturza 655, — abon. 6 cor. pe an; 3 cor. 1/2 an), cuprinde: Mobilariul casei țaranului român din Bucovina (cu prea frumoase clișee). — Taina (versuri) de Leandru. — O carte de judecată din anul 1729 din Câmpulung, de T. V. Stefanelli. — Luna, buna mă omoară! de Radu Sbiera. — Când nu poți iubi, de Magda Lăcărmiță. — Cântec, de Filut. — Ideea latinității în istoria română, de Iancu I. Nistor. — Cântec popular. — Notițe bibliografice.

România I. 6. Adela Xenopol: D-na M. Slătineanu, Țara și străinismul. — Scrisori din Elveția. — Boissiero: Istoria literaturii latine și originile ei. — Croiset: Istoria comediei ateniene. — Căndiri, Poezii, Diverse.

Albina IX. 31. Vasile Alexandri (cu prilegiul desvelirii statuiei) de Gh. A. un frumos articol, în care se arată nota patriotică-națională a Bardului dela Mircești. — Gh. Coșbuc: Academia Română (articol de popularizare). — Th. D. Speranța, Mai uită-te și la alții. — *M. Sadoveanu*, Scrisori trimise de un prieten pribeag. — Gr. Teodosiu, Foloasele pădurilor. — Irimia Popescu, Cât trebuie să muncească un cal. — V. S. Moga, *Lucrările agricole în luna Mai*. — N. S. Escursiunile învățătorilor în Suceava. — Cronică. Sfaturi, etc. Ilustrațiuni: V. Alexandri; O pădure pe coastele Carpaților; Infățișarea unui cal ce muncește numai cât trebuie; Biserica Sf. Gheorghe din Suceava; Mănăstirea Sucevița și rumile cetății principilor români.

Nr. 32, cuprinde Zece Mai. — Cuvânt la înălțarea Domnului, de diaconul I. V. Răiciulescu. — Patruzeii de ani (versuri) G. Coșbuc. — Câteva felii de ulei, de N. Nicolaescu și G. Stoinescu. — Despre prenenirea aerului din casă, de N. Bradea. — *Primii miniștri căți au servit Statului în timpul de 40 ani de domnie a M. S. Regelui Carol I.* (18 Mai 1866—23 Decembrie 1906) un tablou. — Rugăciunea unui preot, de 10 Mai (în versuri). — Biserica, Catedrala din Sibiu (cu gravura). — Din literatura poporană. — Foaia și-o sămânță (cântec, pe note). — Agricultură și azotul de V. S. Moga. — Ce pot face cercurile culturale, de Căpitan S. Leonte. — Hrănirea purceilor după intercarea. Cronică săptămânei.

Transilvania XXXVII. 11. Pastelele lui Alexandri, conferență de Sebastian Stanca. — Eminescu și Românii din Ungaria, idei culturale, conferență de Ioan Duma. Contribuiri pentru Muzeu. — Aviz. — Anale (procese verbale).

Viața Literară. Nr. 19. cuprinde: *Cărțile bisericesti* (al doilea articol) de G. Coșbuc. Cităm din acest articol: „În Psaltire eu am numărat 187 de „celebrări” în loc de laudări. Și de ce îndelunga răbdare ni-se înlocuiește cu „mizericordie”?... Sf. sinod când răspunde Patriarhului din Constantinopol pentru meetingul ținut în București contra grecilor, a intitulat pe Patriarh „Sanctitatea Ta”. Un titlu absolut catolic, pe care papistașii îl dau Papei din Roma”. — Cântecul Margaretei (din „Faust” de Goethe), un cap de operă de gingășie, traducere de I. Gorun. — Șoimul (schiză) de Al. Cazaban. Scrisoare (versuri) de Cincinnati Pavelescu. — Introducerea în psihologia poporului român, de D. Drăghicescu. — Toamna, de A. Naum. Sărmanul Ionaș, de G. Stoica. — Doina noastră, Brazda, de Ion Bărsăneanu. — Iser (Cronica artistică) de V. Gionec. — Zădărnicie (versuri) de G. Ardelean. — Rada (nuvelă) de I. T. Mera. — Povestea unei picături de apă, de A. Ștefănescu. — Voinicul pădurilor (poveste din popor) D. N. Ciortoi. — Informațiuni, Bibliografie.

Sămănătorul 19. aduce la loc de frunte un câld și foarte cuminte articol: Iubileul „Convorbirilor literare” (40 ani) al d-lui N. Iorga. Reproducem aci caracterizarea bătrânilor de astăzi ai Junimei: „Pr'n cultura sa solidă, prin limpeziciunea gândului său, prin farmecul graiului măsurat și senin, prin puterea cercitoare a stilului străvezit, pus în serviciul unei logice desăvârșite și nu mai puțin prin frumusețea purtărilor sale, prin estetica ființei sale întregi, îi domină d. Titu Maiorescu. D. I. Negruzii poartă un nume cunoscut, are un condei ușor și bogat; e un om harnic și îngrijit, plin de tragere de inimă pentru un lucru literar, care nu putea răsplăti nici în cea mai slabă măsură. D. P. Carp și bietul V. Pogor aveau acel spirit schimbător, acea vorbă nouă, îndrăzneată, nerescuțioasă pentru tradiții și prejudecăți, pentru oameni și pentru mumii, care încălzește o societate de intelectuali. Erau toate elementele ce trebuiau „Junimii” începătoare. Se făcu deci cercul literar, revista, — la început numai cu tineri, căci pe bătrâni nu încercase nimeni să-i întrebe, ca să-i cucerească...”

— Alte articole: În fața mării, de O. Carp. — Cugătări: — Viața în Albania (Dintr'o călătorie supt escortă) M. Macedoneanu. — Magdalina (versuri) de I. U. Soricu. — Aliman Voricul (poveste) V. Caraiivan. — Sonet, de L. Deosebire (poezie) D. Ramură. — Cugătări. — Cronica. — Gravuri: Dărămăturile cetății Giurgiului; Panaghia Ciachăului (după Banchet); și Turnul Colței (după Doussault).

Telegraful Român n-rul 46 aduce discursul d-lui prof. D. Lupas, comisar al consistorului arhidiecezan, la conferența învățătorilor gr.-or. rom. din cercul Albe-Inferioare, o disertație ținută în largi conture, dovedind o temeinică cultură și înțelegerea rostului dascălimei noastre. Tot la acea conferență comisarul a designat ca temă pentru conferența viitoare: „Caracterul preotului român, după nuvelele lui I. Slavici și I. Agârbiceanu”, — dovadă de pricepere comisarului, în ce privește îndrumarea învățătorimei spre chestiuni de viață pentru noi, chestiuni puse într'o adevărată formă artistică de doi frunțași din literatura noastră contemporană. — Nr. 47 al „Tel. Rom.” este dedicat serbărilor de sfințire a' catedralei din Sibiu.

Concurse.

Pentru îndeplinirea în mod definitiv a stațiunii învățătoresci dela școala din **Buzad** pprezbiteratul Lipovei, devenită vacantă prin pensionarea Inv. Melemente Popovici; — se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. În bani gata 380 Cor., 2. În naturale 12 măji de grâu și 12 măji cucuruz., 3. Pentru lemne 120 cor., fiind dator învățătorul a încălzi și sala de învățământ., 4. Scripturistica 5 Cor.; 5., Pentru conferență 12 Cor., 6. Usufructul a 4 jugere de pământ livadă. Cvarțir liber în edificiul școlar cu grădină de legume. Sarcinile publice după pământ are a le solvi învățătorul.

Conivenalul îl va primi învățătorul după 5 ani de serviciu în comuna Buzad.

Reflectanții la acest post sunt avizați ca recursele lor, ajustate cu toate documentele prescrise prin lege și Regulament, și adresate Comitetului parohial din Buzad, să le substearnă până la termenul sus indicat, subscrisului protoprezbiter-inspector școlar în Lipova (Lippa), precum și ca să se prezinte în vre-o

Duminecă ori Sărbătoare în sf-ta biserică din Buzad, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, și spre a se face astfel cunoscut poporului,
Luzad, 30 Aprilie (13 Mai) 1006.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: Voicu Hamza m. p. protopop-inspector școl.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Almaș**, se escrie de nou concurs, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala”.

Venitele sunt: 1. Usufructul unui intravilan, și a 23 jugh. cat. pământ extravilan. 2. Birul preotesc (dela 1 casă una măs. cucuruz sfârmat, ear unde sunt 2 case pe un intravilan, câte 1/2 măsură). 3. Ștolele îndatinate, anume dela înmormântări mici (1—7 ani) câte 2 cor. 40 fil., prohodul mare dela cei săraci câte 6 cor., dela cei mai în stare 10 cor., iar cu liturgie și cu stâlpi 16 cor., pentru botez 1 cor., 20 fil., dela cununii 6 cor., cu extrase cu tot, pentru extrase private 3 cor. 4. Întregirea dela stat, conform evalueițiunei celui ales.

De cvartir se va îngriji alesul și tot acela va suportă toate dările publice, după sesia sa.

Se notează, că birul, pentru 123 n-ri de case, se solvește din fondul de bucate, ear restul se încasează dela credincioșii din parohie.

Birul și toate venitele ștolare după servicii se vor împărți, din întreaga comună, cu preotul actual, având și serviciul în — și afară de biserică a se săvârși prin ambii preoți în întreaga comună, alternative după rândul săptămânei.

Reflectanții sunt poștiți ca recursele lor ajustate conform Regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial, să le substearnă în termenul indicat la oficiul protoprezviteral gr. or. rom. din Buttyin com. Arad, având a se prezentă în careva Duminecă ori sărbătoare în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în oratorie și în cele rituale.

Din ședința comitetului parohial din Almaș, ținută la 23 Aprilie v. 6 Mai n. 1906.

Alexandru Nica

Ioan Iancin

par. preș. com. par.

Inv. not. com. par.

În conțelegere cu: Ioan Georgia protoprezviter gr. or.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea posturilor îmbinate de paroh și învățător în **Ghioroc**, prin aceasta se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul „Biserica și Școala”.

Venitele sunt: a) *preotești* 1. Birul preotesc dela flecare număr de casă 2 cor., iar dela jeleri 1 cor., de tot circa 218 cor. 2. 4 jughere pământ arător. 3. Ștolele uzuatate, circa 180 cor. 4. Întregirea dotațiunii dela stat 790 cor. 70 fil., respective 1790 cor. 70 fil.

b) *învățătoresci*: 1. Salar în bani gata 336 cor. 2. 2 jughere pământ arător și venitul după un loc de pășunat. 3. 10 Stângeni de lemne, aduse acasă, din care se va încălzi și școala. 4. Pentru scripturistica și conferințe câte 10 cor. 5. Pentru tăiatul lemnelor 20 cor. 6. Ajutor dela Ven. Consistor 180 cor. 7. Cvarțir. cu 3 odăi și grădina școalei sădită cu vie.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți ca recursele lor ajustate conform lit. c. a. §-lui 15 din Regulamentul pentru parohii, precum și documentele referitoare la evalueițiunea învățătorescă și adresate comitetului parohial din Ghioroc, să le trimită Oficiului ppopesc din M. Radna, iar dâșii cu stricta observare a dispozițiunilor §-lui 18 din citatul Regulament

să se prezinte în s. biserică din Ghioroc spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Ghioroc, la 3/16 Mai 1906. *Comitetul parohial*
In conțelegere cu: *Procopie Giulescu* protoprezviter.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea parohiei a II-a din **Bârsa**, devenită vacantă prin strămutare, amăsurat dispozițiunei Ven. Consistor de sub Nr. 21/906, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Venitele sunt: usufructul a lor 32 jugh. pământ extravilan, jumătate din birul și stolele îndatinate din întreaga comună bisericească, întregirea venitelor dela stat (congrua) după evaluarea celui ales. Casă parohială nu este, dările le va suporta cel ales, carele va fi îndatorat a catehiză, fără altă remunerațiune dela parohie, în școlile din parohie. Serviciul divin, precum și toate funcțiunile în și afară de biserică, se vor săvârși alternativ cu actualul preot, după rândul săptămânei. Parohia e de cl. III-a.

Reflectanții sunt poftiți, ca recursele ajustate conform Regulamentului, adresate concernentului comitet parohial, să le subștearnă la oficiul pșese gr. or. rom. din Butyîn (com. Arad), având a se prezenta în careva Duminecă ori sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și oratorie.

Din ședința comitetului parohial ținută în Bârsa, la 20 Aprilie (3 Mai) 1906.

Ioan Popovici
pșes. com. par.

Terentie Popa
not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* protoprezviter gr. or.

—□— 3 3

Pentru vacantul post de paroh din **Lăpușnic** tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Venitul sesiunei parohiale constătătoare din 32 jugăre; 2. întregirea dela stat, după evaluarea viitorului preot; 3. Dela fiecare număr de casă, o spene cucuruz sau o coroană; 4. stola uzuată dela înmormântări și 5. usufructul plațului parohial.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a se prezenta într'o Duminecă sau într'o sârbătoare în sf. biserică din Lăpușnic, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în oratorie și în celebrarea oficiului Dumnezeesc.

Concursele instruate conform Statutului-Organic și Regulamentului pentru parohii, au să le aștearnă

comitetului parohial, pe calea oficiului protepresbiteral gr.-or. rom din Belinț (Bélinez, Temes-megy). În termenul fixat mai sus.

Comitetul parohial
In conțelegere cu mine: *Gerasim Sârb*, protoprezbiter

Licitațiune minuendă.

Comuna bisericească gr.-ort. română din **Buteni** ca susținătoare școlii sale confesionale, în urma hotărârilor comitetului și a sinodului său parohial, — prin aceasta avizează pe toți cei interesați, că vinde din mână liberă pe calea ofertului — intravilanul de sub Nr. 1084 a cărții funduare din Buteni Azi (649-650), care formează proprietatea „fondului școlii gr.-ort romane din Buteni“, — la licitațiune publică, fixată pe ziua de **28 Mai (to Iunie)**

Drept ce doritorii de a cumpăra acest intravilan situat în mijlocul comunei — sunt poftiți a-și înainta ofertele lor în scris subscrisului conducător al oficiului parohial până în ziua de mai sus, când oferenții se vor prezenta și în persoană pentru depunerea vadiului de 10 % a cumpărării și pentru efectuarea licitării.

Din ședința comitetului parohial, ținută în Buteni la 30 Aprilie (13 Mai) 1906.

Iuliu Bodea m., p.
cond. ofic. par. pșes. com.

Petru Perra m., p.
notar adhoc al com. par.

În urma încuviințării Venerabilului Consistor din Arad de sub Nr. 4121/905 se publică concurs de licitațiune minuendă în scopul *renovării* sfintei biserici gr. or. române din **Budincz** pe ziua de **22 Maiu (4 Iunie)** a. c. la orele 3 d. m. Prețul de aclamare este stabilit în suma de 3641 coroane 80 fil.

Înainte de a începe licitarea, licitanții au să depună un vadiu de 10% din prețul de esclamarie în bani gata, ori în hârtii de valoare acceptabile, la mâna episcopului bisericesc.

Să observe că speșele călătoriei nu se restituiesc și că comuna bisericească își rezervă dreptul fără considerare la rezultatul licitării, a da în întreprindere lucrarea menționată aceluși licitant, în care va avea mai multă garanță. În fine se observă, că acel licitant, care va lua în întreprindere lucrarea, are să restituie 60 cor. pentru proiectul de speșe.

Proiectul de speșe, condițiunile, și toate actele referitoare se pot vedea la oficiul parohial. **Budincz**, la 7/20 Maiu 1906.

Dimitriu Popoviciu,
par, pșes. com. și sin. par.

Nicolae Raicu,
not. com. și sin. par.

—□— 1—2

„Janus“ institut de asigurare mutuală pe viață în Viena
s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili,
este cel mai vechiu „Institut mutual de asigurare pe viață“
pentru Austro-Ungaria.

Se bazează pe legile mutualității în puterea cărora accidentul capitalului anual trece în favorul celui asigurat.

➡ Premii eftine. Condiții de asigurare favorabile. ➡

Imprescriptibilitatea polițelor după 3 ani. Plătirea în caz de duiel și sinucidere după 5 ani.
Asigurare gratuită pentru caz de războiu. — Fără timbru de poliță și taxă de stat — Plătire la moment.

Starea de asigurare 111.000.000 cor. **3** Averele institutului 31.000.000 cor.

Sumele de asigurare plătite până acum 56.000.000 cor.

Informațiuni îndatoritoare dă:

==== Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabric. ====

Lerchengasse Nr. 17. (N-rul Telefonului: 422).

(16)